

NCC Industry A/S
Råstoffer
Ejby Industrivej 8
2600 Glostrup

Naturbeskyttelse
J.nr. MST-865-00440
Ref. thobk
Den 2. marts 2018

Cc.: Christian Abildtrup

Sendt til: soematerialer@ncc.dk

Primær tilladelse til indvinding af råstoffer i fællesområde 506-TA Nord for Tvillingerne

NCC Industry A/S Roads A/S Råstoffer meddeles hermed tilladelse til indvinding af råstoffer i fællesområde 506-TA Nord for Tvillingerne. Tilladelsen er meddelt i henhold til § 20, stk. 2, nr. 2, i lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 (herefter råstofloven).

Vilkår

Der må kun finde indvinding sted inden for det område og på de vilkår, der fremgår af bilag 1 til denne tilladelse.

I øvrigt skal de til enhver tid gældende generelle vilkår for råstofindvinding følges. Vilkårene fremgår af bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Indvinding kan først igangsættes, når tilladelsens og bekendtgørelsens gældende vilkår er opfyldt.

Tilladelsens varighed

Tilladelsen gælder fra den 3. april 2018 og indtil den maksimale tilladte indvindingsmængde er indvundet, dog senest til 3. april 2028.

Miljøstyrelsen kan til enhver tid ændre, begrænse eller tilbagekalde en tilladelse meddelt i henhold til råstoflovens § 20, hvis betingelserne i råstoflovens § 24 er opfyldt.

Tilladte indvindingsmængder

Da der er flere, der kan indvinde i området, oplyser Miljøstyrelsen kvartalsvis på styrelsens hjemmeside størrelsen af den indvundne mængde og restmængde i området.

Hvis området bliver omfattet af krav om hyppigere indberetning af indvundne mængder, se under nedenstående punkt om indberetning af indvindingsdata,

sender Miljøstyrelsen i perioderne mellem opdatering af hjemmesiden efter behov oplysninger om den tilbageværende tilladte mængde til de berørte tilladelsesindehavere.

Miljøstyrelsen vil meddele det, når Miljøstyrelsen har fået indberetninger, der viser, at den samlede eller årlige tilladte mængde i området er indvundet.

Indberetning af indvindingsdata

Tilladelsesindehaver skal hvert kvartal elektronisk indberette oplysninger om indvindingen, jf. § 52 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Indberetningerne skal være Miljøstyrelsen i hænde senest 2 uger efter udgangen af hvert kvartal.

Oplysning om mængde af indvundne råstoffer danner bl.a. grundlag for Miljøstyrelsens opgørelse af den indvundne mængde i området, og opkrævning af vederlag i henhold til råstoflovens § 22 a og kapitel 10 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Miljøstyrelsen kan i henhold til § 41 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen træffe afgørelse om, at indvundne mængder i et fællesområde skal indberettes hyppigere end det, der er fastsat i § 52.

Tilladelsesindehaver skal give meddelelse til Miljøstyrelsen, hvis tilladelsesindehaveren agter inden for de næste tre måneder at indvinde mere end 50 % af den mængde, som i henhold til de oplysninger, der er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside eller meddelt tilladelsesindehaveren, er tilbage af den maksimale samlede eller årlige tilladte mængde i et fællesområde, jf. § 42, stk. 1, i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra havbunden.

En tilladelsesindehaver skal straks give Miljøstyrelsen meddelelse herom, hvis den pågældende har indvundet hele den mængde, som i henhold til de oplysninger, der er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside eller meddelt tilladelsesindehaveren, er tilbage af den maksimale samlede eller årlige indvindingsmængde i et fællesområde, jf. § 42, stk. 2, i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Vederlag

Der skal betales vederlag for indvinding af råstoffer fra havbunden, jf. råstoflovens § 22 a, stk. 2, og kapitel 10 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

For nærværende tilladelse skal der i 2018 betales 6,55 kr. pr. indvunden m³, jf. råstoflovens § 22 a, stk. 2, 1. pkt.

Vederlagssatsen indeksreguleres en gang årligt med virkning fra 1. januar på baggrund af oplysninger fra Danmarks Statistik om den procentvise ændring i nettoprisindekset for januar måned imellem de to forudgående år, jf. bekendtgørelsens § 61.

De indeksregulerede vederlagssatser offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Sagens grundlag

Til grund for afgørelsen ligger NCC Industry A/S Industry A/S's reviderede ansøgning af 13. december 2017, som træder i stedet for oprindelig ansøgning dateret 20. september 2016.

Desuden ligger rapporterne *Råstofgeologisk revurdering af område 506-TA Nord for Tvillingerne* fra den 10. december 2010 samt *Råstofefterforskning i det sydlige Kattegat* fra den 26. marts 2017 også til grund for afgørelsen.

Til grund for afgørelsen ligger endvidere miljøvurdering af de biologiske og substratmæssige forhold i ansøgningsområdet og i en 500 m bred påvirkningszone omkring ansøgningsområdet: *Statusrapport + miljøvurdering for 506-TA Nord for Tvillingerne*, september 2016 og supplement til miljøvurderingen indsendt d. 13. december 2017, fordi Miljøstyrelsen vurderede, at miljøvurderingen ikke på alle punkter var fyldestgørende.

NCC Industry A/S Industry A/S har samtidig i overensstemmelse med den daværende råstofbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 949 af 27. juni 2016) indsendt vurdering af, om ansøgningen er omfattet af § 11, stk. 1, nr. 4 i den daværende råstofbekendtgørelse (VVM-screening), som også ligger til grund for afgørelsen.

Ansøgningen, det ansøgte område og dets geologi m.v.

Ansøgningsområdet ligger ca. 7 km nord for Hjelm og 5 km øst for Djursland, og har et areal på ca. 2,2 km². Vanddybden i området varierer fra 8 til 25 meter.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af i alt 2,0 mio. m³ i en 10-årig periode, dog maksimalt op til 200.000 m³ årligt med en årlig fyldsandsbegrænsning på i alt 50.000 m³. Materialerne forventes fortrinsvis afsat til betonindustrien i Østjylland.

NCC Industry A/S har i den reviderede ansøgning foreslået, at indvinding af fyldsand foregår i den nordvestlige del af indvindingsområdet, afgrænset som Delområde 2, og har samtidig reduceret den sydvestlige del af indvindingsområdet på grund af stenrev.

På baggrund af en konkret miljøvurdering blev området i 2007 udlagt som et såkaldt "§ 20-område", hvor NCC Industry A/S havde eneret til indvinding af i alt 1 mio. m³ frem til 2009, hvorefter tilladelsen blev forlænget frem til marts 2010.

Fra 2011 frem til 2016 var området udlagt som auktionsområde med en årlig tilladt indvindingsmængde på 135.000 m³ og en samlet tilladt indvindingsmængde på 675.000 m³.

De nærmeste indvindingsområder er fællesområde 506-HA Hjelm Nordvest, som er beliggende ca. 6 km syd for område 506-TA, og et par kilometer længere mod syd ligger fællesområderne 506-GA Klørgrund og 506-SA Moselgrund Nord.

Substratmæssigt er indvindingsområdet domineret af substrat-type 1b, som udgør 79 % af området, og substrat-type 2, som udgør 18 % af området.

Substrattype 2-områderne er mange steder relateret til skyllebanker. I indvindingsområdet er udbredelsen af de resterende substrattyper meget begrænset, hvilket gælder substrattype 1a og 3. I den østlige del af indvindingsområdet forekommer stærkt indvindingspåvirkede områder. Den mest dominerende substrattype i påvirkningszonen substrattype 1a (blød bund) med en udbredelse på 35 %. Substrattype 1b og 2 dækker henholdsvis 27 %

og 28 % af havbunden i påvirkningszonen, og substrattype 3 og 4 udgør tilsammen ca. 10 % af havbunden i påvirkningszonen.

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er Natura 2000-områderne Kobberhage Kystarealer (N231) og Schultz og Hastens Grund samt Briseis Flak (N204), som er beliggende henholdsvis ca. 5 km vest og ca. 18 km øst for fællesområdet. Natura 2000-område N231 består af habitatområde H231, der består af de marine udpegningsgrundlag Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110) og Rev (1170) samt de terrestriske udpegningsgrundlag Strandvold med enårige planter (1210) Strandvold med flerårige planter (1220), Kyst-klint/klippe (1230), Tørt hede (4030), Tørt kalksandsoverdrev (6120) og Kalkover-drev (6210). Natura 2000-område N204 består af habitatområde H204 der alene omfatter de marine udpegningsgrundlag sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110) og rev (1170).

Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde er F31, som er en del af Natura 2000-område nr. 55 "Stavns Fjord, Samsø Østerflak og Nordby Hede", som også omfatter Habitatområde H51. Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde F31 omfatter arterne: Sangsvane, Klyde, Splitterne, Havterne, Dværgerterne, Skarv, Ederfugl, Sortand og Fløjlsand. Området ligger i en afstand af mere end 20 km fra det ansøgte indvindingsområde, og en påvirkning kan på den baggrund afvises. Fuglebeskyttelsesområdet F31 og Natura 2000-område nr. 55 behandles derfor ikke videre.

Den nærmeste klappads til ansøgningsområdet er klappadsen Ebeltoft Færgehavn Klappads, som er beliggende ca. 12 km sydvest for området.

Ønsket om ny tilladelse efter udløb af auktionstilladelse begrundes blandt andet med, at området rummer materialer, der er særdeles egnede til anvendelse som tilslag til beton, asfalt samt anlægsmaterialer og fyldsand.

Den geologiske kortlægning er foretaget af NCC Industry A/S i et større efterforskningsområde i 2007, og afrapporteret i "Råstofefterforskning i det sydlige Kattegat" af d. 26. marts 2007. Senere er det specifikke ansøgningsområde beskrevet i "Råstofgeologisk revurdering af område 506-TA Nord for Tvillingerne" af d. 13. december 2010.

De geologiske rapporter viser, at der er kortlagt både grus, ral og sand i varierende tykkelse i området, og at forekomsten udfylder nogle op til 10 m dybde depressioner. Beregningerne fra 2007 viste at der var kortlagt et tilgængeligt råstofvolumen på 482.500 m³, men her var der taget højde for både stenprocent, udnyttelsesgrad, samt at man kun planlagde at slæbesuge ned til 2 m dybde. I revurderingen fra 2010 vurderes det at ressourcen er på 8,2 mio. m³ i det ansøgte område. Der er siden kortlægningen er udført, indvundet 624.668 m³ i området, og der er således et resterende ressourcevolumen på ca. 7,5 mio. m³.

Ansøger ønsker, at fyldsandsmængden begrænses til 50.000 m³ årligt, og det foreslås at fyldsandsindvindingen foregår i den nordvestlige del af området, afgrænset som Delområde 2. Dette begrundes med, at materialerne i området er særligt velegnede til tilslag til beton, og at det må påhvile en evt. bygherre at skaffe større mængder fyldsand.

Miljøvurderingen

Både den indsendte miljøvurdering fra den 16. september 2016 og den reviderede ansøgning og miljøvurdering tager afsæt i en indvinding af en mængde på 2,0 mio. m³ i en 10-årig periode, dog maksimalt op til 200.000 m³ årligt. Den biologiske kortlægning samt miljøvurderingen af området og miljøkonsekvensvurderingen af denne mængde er gennemført i overensstemmelse med bekendtgørelse om

efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen, bilag 3, fase II.

Den syd-sydvestlige del af ansøgningsområdet rummer mere stenede forhold end det øvrige område, og er præget af større biologisk interesse, kendetegnet ved et mere alsidigt dyre- og planteliv. Forekomster af makroalger er koncentreret til afgrænsede stenrevsområder i den sydlige del af påvirkningszonen.

Der er ikke i undersøgelsen registreret ålegræs, biogene- eller boblerev i hverken indvindingsområdet eller i sikkerhedszonen.

Ifølge miljøvurderingen og det indsendte supplement kan de overordnede biologiske forhold (epibentiske) karakteriseres som artsrige hvad angår epifauna og flora. De forskellige naturtyper knyttede sig til et mere eller mindre rigt fauna- og flora samfund, med den største artsrigdom af epifauna tilknyttet den uforstyrrede dybe og bløde havbund (naturtype 1a), som fortrinsvis forekommer i påvirkningszonen. De registrerede arter er alle almindelige for de indre danske farvande.

Det bemærkes i miljøvurderingen, at floraen var mest artsrig i naturtype 2-4 og med størst dækningsgrad på stenrevet (naturtype 4) fortrinsvis i påvirkningszonen.

Overordnet set var der flere dyr og planter i påvirkningszonen end i selve ansøgningsområdet på henholdsvis naturtype 1a og 4.

I en sammenligning af undersøgelserne fra 2007 og 2008 med undersøgelsen fra 2015/2016 ses, at de bundtopografiske forhold i undersøgelsesområdet stort set er uændret. Størstedelen af undersøgelsesområdet, hvori dybdeforskellen ligger mellem -1 til +1 m, vurderes i miljørapporten således ikke at være dybdemæssigt påvirket af indvinding.

Der ses forøget dybde typisk på 1-3 meter, men stedvis over 5 meter i de mest aktive dele af indvindingsområdet, og generelt ses et signifikant sammenfald mellem indvinding og dybdepåvirkning.

I miljørapporten vurderes, at den indvinding, der er foregået i perioden fra 2007 til 2016, har medført en meget begrænset påvirkning på de substratmæssige forhold i indvindingsområde 506-TA samt sikkerhedszonen. Kun ganske få steder er der registreret mindre ændringer i substratforholdene, som direkte vurderes at være relateret til råstofindvindingen. I miljørapporten bemærkes, at det overordnet gælder, at dybdeforholdene i størstedelen af området er uændret. Der er identificeret tre områder, hvori vanddybden er forøget. Disse områder er sammenfaldende med områder med indvindingsaktivitet.

Ifølge miljøvurderingen er det sandsynligt, at indvindingen kommer til at foregå ved en kombination af stik og slæbesugning, hvorfor den del af indvindingsområdet, som årligt påvirkes mellem 6-16 % af ansøgningsområdet. Det vurderes, at den arealmæssige påvirkning vil være mindre, da indvindingen ofte vil være koncentreret i mindre delområder med egnet råstofforekomst. Indvindingen estimeres i miljøvurderingen til, at medføre en gennemsnitlig havbundssænkning i ansøgningsområdet på ca. 10 cm pr. år og 1 m for den 10-årige tilladelsesperiode. Stiksugning kan lokalt medføre en større dybdeforøgelse, ca. 3-5 m, hvorved et mindre areal inden for indvindingsområdet påvirkes.

Ændring af substratsammensætningen

I det indsendte supplement til miljøvurderingen bemærkes det, at under indvindingen vil der blive blottet underliggende lag af sand, grus og sten. Grove

materialer såsom større og mindre sten frasorteres ved sandsugningen og returneres til havbunden i form af skyllebanker. Arealdækningen af skyllebankerne må ifølge supplementet til miljøvurderingen således formodes, at blive signifikant større i indvindingsområdet efter endt indvinding. Bundsubstratet vil derfor efter indvinding stedvis fremstå mere stenet og irregulært med vekslende stenpartier, sugehuller og uberørt havbund. Denne ændring af substratforholdene som følge af skyllebanker vil ifølge miljøvurderingen udelukkende forekomme i indvindingsområdet og ikke i påvirkningszonen. Det bemærkes at indvindingsområdet er et dynamisk område med sandtransport, hvorfor skyllebankerne i stor udstrækning vil blive tilsandet igen over en længere periode efter endt sandindvinding.

Ifølge miljøvurderingen vil restvolumenet af ressourcen overstige hvad, der skal indvindes, og dermed vil der primært blive blotlagt underliggende geologi bestående af sand og grus inden for den samme ressourceenhed.

Langs yderkanten af råstofområdet kan morænen/ (glaciale aflejringer) som følge af indvinding i den nederste del af ressourcen blotlægges, og lokalt kan kalkpartier potentielt også blotlægges, da kalken er relativt overfladenær i området. Den stenede sydvestlige del af området består af blotlagt moræneskrænt. Reduktion af sandressourcen ud for dette område vil afhængigt af omfang blotte moræneskrænten yderligere i takt med at dybden forøges.

Det anføres også i miljøvurderingen, at ændringerne i substratet er mest sandsynligt i de sydlige dele, hvor ressourcen er tykkest og mest grovkornet, og hvor den blotlagte moræne ligeledes også befinder sig. Der forventes ingen væsentlig effekt på substratforholdene i påvirkningszonen. Reetablering af sandbunden i indvindingsområdet vil ske via den naturlige dynamik i området. Tidshorisonten for en reetablering af sandbunden er dog lang og en fuld reetablering til de oprindelige forhold i området før indvinding kan ikke garanteres. Råstofindvindingen vil således medføre en væsentlig ændring af dybde og substratforholdene i selve indvindingsområdet men ikke i påvirkningszonen. Området udenfor påvirkningszonen vil ikke blive påvirket af råstofindvindingen.

Ifølge miljøvurderingen består de biologiske samfund, i tilknytning til substrattyperne, af epifauna- og floraarter, som er almindeligt forekommende i indre danske farvande.

Dybdeændringen i området vil udelukkende have en betydning for de biologiske samfund i de dybe sugehuller, i det omfang der forekommer dårlig vandudskiftning i hullerne og resulterende forringet fødetilførsel eller iltvind. Dette kan ikke udelukkes, og der må derfor forventes færre arter og evt. lavere individantal i de dybe sugehuller sammenlignet med sandbunden omkring sugehullet. En generel dybdeændring lokalt på 1-3 m forventes ikke at have en betydning for forekomsten af de observerede arter i området. De biologiske samfund i indvindingsområdet vil først og fremmest blive påvirket af ændringen i substratsammensætningen.

I miljøvurderingen vurderes det samlet, at den hidtidige pågæede råstofindvinding ikke har haft nogen væsentlig negativ indflydelse på de overordnede biologiske forhold, og derfor ikke fremover vil have det i ansøgningsområdet. Til grund for denne vurdering bemærkes det i miljøvurderingen at: 1) de registrerede epifauna- og floraarter er almindeligt forekommende i indre danske farvande 2) Stort sammenfald mellem antal af arter og individer af makroalger og epifauna observeret i 2007 og 2016 – dog med væsentlig højere dækningsgrad af makroalger og faunaarter ved 2016 undersøgelsen, til trods for indvindingen i området 3) De fleste arter knyttet til sandbunde udsættes med jævne mellemrum for naturligt høje værdier for suspenderet stof i forbindelse med

stormvejrshændelser - hvorfor arter knyttet til disse bundtyper har en høj tolerance for omlejring og sedimentation.

Herudover tilføjes det i supplement til miljøvurderingen uddybende, at artssammensætningen i indvindingsområdet umiddelbart efter endt indvinding forventes at ændre sig mod en større andel arter, individer og større dækningsgrad af både bundflora og fauna, som er tilknyttet hårdt substrat i de indvindingspåvirkede områder. Disse arter findes allerede i området. Dynamikken i området medfører, at området må forventes langsomt at blive tilsandet og udjævnet igen over en længere tidshorison. Artssammensætningen af bundflora og fauna vil dermed over tid langsomt vende tilbage til en, der ligner den oprindelige i ansøgningsområdet.

I miljøvurderingen estimeres det, at fjernelse af substrat som levested for flora og fauna medfører, at op til ca. 16 % af området arealmæssigt vil blive berørt pr. år, hvis hele den ansøgte mængde indvindes ved slæbesugning, mens dette areal reduceres til ca. 6 %, hvis indvindingen foregår ved stiksugning. Dette estimat er baseret på slæbesugning ca. berører 1,6 m² bund pr. m³ indvundet materiale, mens det ved stiksugning berører ca. 0,6 m² bund pr. m³ indvundet materiale, under antagelse af 40 cm sugedybde for slæbesuger og 3,5 m for stiksugning. (baseret på gennemsnitstykkelsen for ressourcen og antagelsen om at stiksugning efterlader et hul i havbunden – hvorefter det påvirkede areal ganges med 2).

I miljørapporten bemærkes det, at der i 2007 blev gennemført en modellering af sedimentspredning i forbindelse med ansøgning om tilladelse til indvinding af op til 200.000 m³ pr. år i området nord for Tvillingerne. På baggrund af kornstørrelsesanalyser blev det estimeret, at det materiale, der under oppumpning frasorteres og ledes tilbage til havmiljøet vil indeholde få procent (4 %) finkornet (<0,063 mm) materiale. Det blev vurderet, at det udledte sediment vil spredes i ganske små koncentrationer, men over længere afstande grundet den meget lave faldhastighed, der er anvendt i modelleringen. I miljørapporten bemærkes at det blev konkluderet ud fra modelleringen, at der vil forekomme en lille men signifikant aflejring af det finkornede materiale i Ebeltoft Vig, og at dette sediment sandsynligt vil aflejres permanent i området. Hertil bemærkes i miljørapporten at de maksimale grænser for aflejring, der blev fastsat i forbindelse med etablering af de faste forbindelser over Storebælt og Øresund er 15 kg/m² for voksne muslinger og 60 g/m²/døgn for muslingelarver. De maksimalt beregnede værdier på 0,15 g/m²/år er derfor langt under de etablerede grænser. Hertil bemærkes i miljørapporten, at dækningsgraderne af makroalger på de stenede arealer i indvindingsområdet og påvirkningszonen antyder, at sedimentation af suspenderet sediment inde i det ansøgte område ikke udgør en væsentlig påvirkning. Stigningen i dækningsgrad af makroalger på stenrevet i perioden fra 2007-2016 viser ifølge miljørapporten, at indvindingsaktiviteten ikke har haft negativ effekt på vegetationen på stenrevet. Miljørapporten påpeger desuden, at på baggrund af omfattende bundfaunaundersøgelser, bl.a. på området 554-CA Disken (Orbicon 2014), viser den potentielle påvirkning fra sedimentspredning ikke at kunne spores i sikkerhedszonen.

Fugle

Indvindingsaktiviteten har konkret, hvor den foregår, en negativ påvirkning på bundfaunaen og dermed en indirekte negativ effekt på fødegrundlaget for vandfugle på flere måder. Indvindingsaktiviteten kan potentielt fjerne fuglenes fødegrundlag i form af muslinger og anden bundfauna. Indvindingsfartøjet kan også forstyrre fuglene fysisk, og endelig kan der ske en påvirkning af fødegrundlaget pga. sedimentation af opslået materiale på muslingebanker.

Ifølge miljørapporten rummer undersøgelsesområdet et meget begrænset antal muslinge- og fiskeædende vandfugle, som ikke udgør koncentrationer af regional,

national eller international betydning. Det bemærkes i miljørapporten, at der ved DCEs landsdækkende flytællinger af vandfugle er registreret relativt få vandfugle nær indvindingsområdet. Umiddelbart øst for ansøgningsområdet blev desuden observeret småflokke af alk og/eller lomvie, som begge primært lever af fisk.

Der foreligger ikke eksakte undersøgelser over fuglefaunaen i ansøgningsområdet, men med den nævnte vanddybde og forekomster af mulige fødeemner vurderes området i miljørapporten at være af begrænset betydning som fourageringsområde for havdykænder og andre vandfugle.

Rapporten vurderer, at råstofindvinding i det ansøgte omfang potentielt kan medføre en reduktion i mængden af egnet fugleføde i selve indvindingsområdet, mens fourageringsmulighederne i den omgivende sikkerhedszone vil være betydningsmæssigt upåvirkede. Rapporten vurderer samtidig, at da det berørte område, som er et område, hvor der hidtil har fundet indvinding sted, udgør en meget lille del af det samlede areal, der udnyttes af områdets vandfugle, vurderes fortsat indvinding ikke at medføre væsentlige negative påvirkninger af områdets fuglefauna – herunder arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for det nærmest liggende EF-fuglebeskyttelsesområde.

Havpattedyr herunder bilag IV-arter (Marsvin)

I miljørapporten bemærkes at undersøgelsesområdet ligger inden for et kerneområde (det nordlige Samsø Bælt) for marsvin om sommeren, men det bemærkes samtidig, at det dog er behæftet med en del usikkerhed og på observationer af få individer. Derfor er dette område vurderet til at være en kategori 3 "mindre vigtigt", men det kan dog ikke udelukkes, at området har en vis betydning for arten. Samlet vurderes det i miljørapporten at den ansøgte indvinding dog ikke vil medføre forstyrrelser eller forringede fourageringsforholdene for marsvin i en grad, der influerer på artens antal eller fordeling i området.

I miljørapporten vurderes, at støj fra indvindingsfartøjets skrue og pumpeaktivitet samt sedimentpild under indvindingen potentielt vil kunne påvirke evt. forekommende marsvin negativt.

Det bemærkes i miljørapporten at marsvin generelt er følsomme over for støj, og at undersøgelser har vist, at støj kan influere på artens forekomst i påvirkede områder. Hertil bemærkes det i rapporten, at området allerede er trafikeret (herunder Mols-Linjens sejlroute til Ebeltoft og Rute T), og det vurderes ud fra det, at støj fra indvindingsfartøjer ikke vil have nogen nævneværdig betydning for havpattedyr herunder marsvin.

I miljørapporten bemærkes også, at der har foregået råstofindvinding i flere kerneområder for marsvin i adskillige år, bl.a. i området syd for Hjelm hvilket indikerer, at råstofindvindingen ikke har en nævneværdig påvirkning på marsvin i indvindingsområder. Det bemærkes også i rapporten at der desuden er indvundet råstoffer ved Skagens Rev og Tragten i adskillige år, som ligger inden for områder, der anses som langt vigtigere for arten, uden dette anses som at have påvirket arten.

I forhold til sedimentpild under indvindingen vurderes det i miljørapporten, at forekomsten af opslæmmet materiale og sedimentpild i vandet vil være så kortvarigt og geografisk begrænset, at eventuelle individer i området vil kunne søge føde andetsteds, så længe indvindingen finder sted. Området anses som et område, der i forvejen er væsentligt påvirket af menneskelig aktivitet, og det vurderes derfor i miljørapporten, at den fortsatte råstofindvindingsaktivitet vil svare til de eksisterende forstyrrelser eller forringelser, der måtte forekomme for marsvin omkring indvindingsområdet. Samlet vurderes det i miljørapporten, at indvindingen vil være uden betydning for bestanden af marsvin i området.

Området ligger ikke inden for kerneområder for gråsæl og spættet sæl og det vurderes således i miljørapporten som mindre vigtigt for sæler. I miljørapporten vurderes den ansøgte indvindingsaktivitet derfor ikke at have væsentlig negativ effekt på antal og fordeling af gråsæl og spættet sæl.

Internationale naturbeskyttelsesområder

En eventuel påvirkning af de to nærmeste Natura-2000 områder (N231 og N204), med dertil hørende habitatområder, som følge af suspenderet stof vil afhænge af, hvor langt de opslæmmede partikler spreder sig fra indvindingsområdet. I miljørapporten bemærkes, at erfaringer fra en lang række infrastrukturprojekter har vist, at spildmaterialet kun spredes over et beskedent nærområde.

I relation til de to Natura-2000 områder, der ligger henholdsvis 5 og 18 km fra indvindingsområdet, vurderer miljørapporten derfor, at en fortsat indvinding ikke vil have en væsentlig negativ indvirkning på udpegningsgrundlagene for Natura 2000-områderne N231 og N204.

Fisk og fiskeri

Ifølge miljørapporten vil der forventeligt forekomme fladfisk som ising, rødspætte, skrubbe, pighvar, slethvarre og tunge samt torsk i og omkring undersøgelsesområdet, samt fjæsing og jomfruhummere på den bløde bund i påvirkningszonen.

Det bemærkes i miljørapporten, at der i nærområdet til ansøgningsområdet forekommer en del fiskeri. Ifølge VMS-data fremgår det, at der primært foregår fiskeri i de dybere nærliggende områder, og ved kortlægning med sidescan sonar blev der identificeret trawlspor på den bløde bund i den østlige del af påvirkningszonen. Der er ikke registreret trawlspor andre steder i området.

Miljørapporten bemærker også, at Danmarks Fiskeriforening har været i kontakt med formanden fra Grenå Fiskeriforening, der påpeger, at han ikke er meget for råstofaktiviteter i netop dette område fordi der er en del godt fiskeri i området og fiskeriet er blevet bedre og bedre de seneste år. Det bemærkes i miljørapporten, at i følge Danmarks Fiskeriforening er der ikke forståelse for man netop er så interesseret i dette område, i forhold til de andre råstofområder i nærområdet, hvor der stort set ikke finder fiskeri sted. Der finder trawlfiskeri sted i påvirkningszonen og garnfiskerne bruger stort set hele området.

Miljørapporten bemærker til ovenstående, at råstofindvinding og erhvervsfiskeri har foregået side om side i området ved Tvillingerne i årevis. Det kan dog ikke udelukkes, at der er konfliktende interesser, hvis der er arealmæssige sammenfald mellem de områder, der er udlagt til indvinding, og de områder fiskerne ønsker at fiske i. Hertil bemærkes i miljørapporten, at ansøger gerne deltager i en dialog med fiskerierhvervet om arealinteresserne.

Endelig bemærkes i miljørapporten, at der desuden må forventes en vis fiskeriaktivitet med håndredskaber og fra småbåde. En væsentlig del af fritidsfiskeriet forventes at omfatte trollingfiskeri, men at omfanget af dette i ansøgningsområdet og i nærområdet er meget usikkert. Det vurderes i miljørapporten, at der er tale om meget sæsonpræget fiskeri, og betydningen af dette er således begrænset. Til trollingfiskeri benyttes hurtige motorbåde, der normalt sejler hurtigere end almindelige fiskerifartøjer og kan udgøre en generel risiko for skibstrafikken i området. En fortsat indvinding i ansøgningsområdet vil dog ikke ændre på risikoen ifølge miljørapporten.

Havstrategidirektivet

I følge Havstrategidirektivet skal der senest i 2020 være god miljøtilstand i de danske havområder.

De 11 deskriptorer i havstrategidirektivet dækker både forhold, der beskriver miljø- og naturtilstanden og påvirkningerne fra menneskelige aktiviteter. Deskriptorerne omfatter følgende: (D1) Biodiversitet, (D2) Ikke-hjemmhørende arter, (D3) kommercielt udnyttede fiske- og skal-dyrsarter, (D4) Havets fødenet, (D5) Eutrofiering, (D6) Havbundens integritet, (D7) Permanente ændringer i de hydrografiske egenskaber, (D8) Koncentration af forurenende stoffer i havet, (D9) Koncentration af forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum, (D10) Marint affald og (D11) Energi, herunder støj i havet.

Undersøgelserne viser, at fysiske effekter af indvindingen generelt er begrænset til selve indvindingsstedet, og de miljømæssige effekter uden for indvindingsområdet er meget begrænsede. Dette er i overensstemmelse med resultaterne af flere biologiske screeninger i andre indvindingsområder, hvor det ikke har været muligt at konstatere effekter på f.eks. stenrev, selv om indvindingen er foregået umiddelbart op til revet.

Kumulative effekter

Syd for ansøgningsområdet i nærheden af Hjelm ligger en række fællesområder. Nærmeste fællesområde er område 506-HA Hjelm Nordvest, som er beliggende ca. 6 km syd for område 506-TA. Et par kilometer længere mod syd ligger fællesområderne område 506-GA Klørgrund og område 506-SA Moselgrund Nord. Grundet afstandsforholdet til nærmeste fællesområde vurderes det i miljørapporten, at indvindingen i de nævnte områder ikke påvirker område 506-TA Nord for Tvillingerne.

De nærmest beliggende klappladser er Grenå Lystbådehavn Klapplad og Ebeltoft Færgenhavn Klapplad, som ligger henholdsvis 22 km mod nord og 13 km mod vest, og ifølge miljørapporten derfor ingen betydning har for nærværende råstofområde.

Miljørapporten bemærker, at der inden for en afstand af 10-15 kilometer ikke findes andre tekniske marine anlæg eller lignende, som kan forstærke påvirkningsgraden på det marine miljø som følge af fortsat indvinding i område 506-TA.

Endeligt påpeges det i miljøvurderingen at på baggrund af undersøgelser af område 554-CA Disken i Øresund, at bl.a. omfattende bundfaunaundersøgelser viser, at den potentielle påvirkning af sedimentspredning ikke kan spores i påvirkningszonen. Det vurderes derfor, at nærværende ansøgning om udvidelse af indvindingsmængden i område 506-TA Nord for Tvillingerne, alene eller i kumulation med de nærliggende fællesområder, ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning på områdets flora og fauna.

Høringssvar m.v.

Ansøgning og miljøvurdering (inkl. VVM-screening) har været i høring i perioden 16. januar 2017 til 15. februar 2017.

Der er i forbindelse med høringen modtaget følgende høringssvar:

Kystdirektoratet har ingen bemærkninger til det ansøgte.

Norrdjurs Kommune har ikke nogen bemærkninger til projektet.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har anmodet Værnsfælles Forsvarskommando om at fremsætte bemærkninger til ansøgning fra NCC Industry A/S om udlæg af fællesområde og tilladelse til indvinding af råstoffer i område 506-TA Nord for Tvillingerne. Værnsfælles Forsvarskommando henstiller til, at hvis der, i forbindelse med indvindingen i området, konstateres rester af ammunition eller uidentificerede genstande, der kan være farlige (UXO), så skal arbejdet midlertidigt indstilles, og der tages kontakt til Forsvarets Operationscenter Aarhus, jf. § 14 i bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Foruden ovenstående skal Værnsfælles Forsvarskommando anmode om, at den myndighed, der udsteder tilladelsen, sender den endelige tilladelse til Forsvarets Operationscenter Aarhus tillige med kontaktoplysninger til det skib, der skal udføre arbejdet. Eventuelle opdateringer skal sendes direkte til Forsvarets Operationscenter af tilladelsesindehaveren.

Rohde Nielsen A/S har indsendt høringssvar der alene knytter sig til et vilkår i ansøgningen om, at der skal gælde en årlig fyldsandsmængdebegrænsning til 100.000 m³¹. Rohde Nielsen A/S anmoder om, at denne begrænsning ikke indsættes, således at den fulde mængde, der udlægges, er til rådighed for fyldsandsindvinding. Baggrunden for Rohde Nielsen A/S' ønske om, at der ikke indsættes en fyldsandsmængdebegrænsning, er, at en sådan begrænsning ikke tidligere har været gældende i området. Området blev oprindeligt udlagt i henhold til tilladelse af 25. januar 2011, og det blev dengang lagt til grund, at materialerne forventedes afsat til "fyldopgaver" uden nogen form for mængdebegrænsning. For Rohde Nielsen A/S kan det være relevant som indvindingsvirksomhed at indvinde fyldsand i området som led i Rohde Nielsen A/S' leverancer til anlægsprojekter i Danmark. Der bør foreligge geografisk spredte fyldsandsressourcer i Danmark, som gør, at der vedvarende er områder, hvorfra sådanne leverancer kan ske

Partshøring

Høringssvarene blev sendt i partshøring den 20. marts 2017, og NCC Industry A/S indsendte partshøringssvar den 21. marts 2017.

NCC Industry A/S har ingen kommentarer til høringssvarerne fra Kystdirektoratet, Norddjurs Kommune og Værnsfælles Forsvarskommando.

Fsva. høringssvar fra Rohde Nielsen A/S bemærker NCC Industry A/S, at NCC Industry A/S har haft eneret i området siden 2007 og ikke siden 2011 som Rohde Nielsen anfører. I 2011 genudlægges området efter auktion og med at NCC Industry A/S havde eneret, var et vilkår om fyldsand overflødig. NCC Industry A/S vil som hidtil, langt overvejende indvinde materialer til betonindustrien i området, og kun undtagelsesvist vil NCC Industry A/S indvinde fyldsand. Med ønsket om en begrænsning af fyldsandsmængden søger NCC Industry A/S således at forsvare den investering der er foretaget i miljøvurderingen, samtidig med, at andre selskaber (på NCC Industry A/S' regning) kan drive en forretning på f.eks. indvinding af fyldsand. Såfremt fyldsandsindvinding kan tage hele den årlige mængde, risikerer NCC Industry A/S at stå uden et vigtigt indvindingsområde indtil en ny årlig mængde træder i kraft. Det kan NCC Industry A/S ikke acceptere.

Afgørelse vedrørende VVM-pligt

---

¹ I den oprindelige ansøgning, som har været i høring, var der ansøgt om en fyldsandsmængdebegrænsning på 100.000 m³.

Ansøger har, jf. § 12 i den dagældende råstofbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 949 af 27. juni 2016, indsendt en vurdering, udarbejdet af Orbicon A/S, af, om ansøgningen var omfattet af bekendtgørelsen § 11 stk. 1, nr. 4 (VVM-screening). Orbicon A/S vurderer i VVM-screeningen, at råstofindvindingen ikke må antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at der derfor ikke skal gennemføres en VVM-procedure, jf. bekendtgørelsens § 12.

Ansøgningen er nu omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017, da Miljøstyrelsen ikke havde truffet screeningsafgørelse på tidspunktet for lovens ikrafttræden (16. maj 2017), jf. lovens § 57, stk. 9, nr. 1.

Ansøgningen er ikke omfattet af obligatorisk VVM-pligt, jf. § 15, stk. 1, nr. 1, og bilag 1, punkt 26-28, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da ansøgningen ikke omfatter råstofindvinding i internationale naturbeskyttelsesområder eller områder, hvor der ikke tidligere er tilladt råstofindvinding på basis af konkrete feltundersøgelser af miljøet. Ansøgningen er derfor omfattet af lovens § 15, stk. 1, nr. 3, jf. bilag 2, punkt 2, litra c, som omfatter al anden råstofindvinding på havet.

Miljøstyrelsen har derfor på baggrund af ansøgers VVM-screening, miljøvurderingen og øvrige oplysninger i sagen vurderet, om den ansøgte indvinding er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse i henhold til § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Miljøstyrelsen har i ved vurderingen taget hensyn til kriterierne i lovens bilag 6.

Projektets karakteristika

Orbicon A/S bemærker i VVM-screeningen, at indvindingen primært vil foregå med skibe i størrelsen 400 til 1.000 m³, og at der vil blive benyttet både slæbe- og stiksugning. Det bemærkes også, at indvindingen forventeligt vil foregå dagligt ca. 300 dage om året. Orbicon A/S vurderer i VVM-screeningen, at de direkte fysiske effekter på havbunden ikke vil strække sig uden for områdets afgrænsning, og sedimentspredningen i forbindelse med indvindingen vil være begrænset til selve indvindingsområdet og den omkringliggende påvirkningszone.

Det vurderes også i VVM-screeningen, at der ikke produceres affald og frigøres eller produceres forurenende stoffer ved indvindingen, da der indvindes i naturlige råstofforekomster, og emissioner fra fartøjernes motorer vil være uden særlig betydning på grund af indvindingens begrænsede omfang, og i forhold til anden skibstrafik. Det bemærkes i VVM-screeningen, at alle fartøjer er udstyret med AIS, og at der ikke vil være særlig risiko for ulykker forbundet med indvindingsaktiviteten.

Projektets placering

Indvindings-/ansøgningsområde 506-TA er beliggende i Kattegat 7 km nord for Hjelm og 5 km øst for Djursland. Syd for indvindings-/ansøgningsområdet i nærheden af Hjelm ligger en række fællesområder. Nærmeste fællesområde er 506-HA Hjelm Nordvest, som er beliggende ca. 6 km syd for 506-TA. Et par kilometer længere mod syd ligger fællesområderne 506-GA Klørgrund og 506-SA Moselgrund Nord. Indvindings-/ansøgningsområdet er beliggende i et område uden konflikter med andre arealanvendelsesområder og restriktionsområder. I afsnittet "Sagens grundlag" er redegjort for placering af nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i forhold til indvindingsområdet, nærhed til andre indvindingsområder m.v.

Arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den direkte miljøpåvirkning beskrives i VVM-screeningen til dels at bestå af en afgravning af råstofressourcen i det ansøgte område, og dels af en spredning af suspenderet sediment.

Den umiddelbare zone omkring indvindingsfartøjet vil blive negativt påvirket, og en lokal påvirkning på specielt faunaforholdene må ifølge VVM-screeningen påregnes. Dels ved pumpeaktiviteten og dels ved det frasorterede materiale, der returneres til havbunden. De påvirkede arter er dog almindeligt forekommende i indre danske farvande ifølge VVM-screeningen, og indvindingen vil derfor ikke have nogen effekt på populationerne, hverken på lokal eller regional skala.

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsaktiviteten har en negativ påvirkning på bundfaunaen konkret hvor den foregår, men er enig i, at de direkte fysiske effekter på havbunden ikke har en væsentligt negativ effekt på bundfaunaen uden for indvindingsområdet. Miljøstyrelsen bemærker, at det i miljøvurderingen er angivet, at de påvirkede arter er almindeligt forekommende i indre danske farvande, og at indvindingen derfor ikke vil have nogen væsentlig negativ effekt på populationerne af bundfauna, hverken på lokal eller regional skala.

Det ansøgte område er af meget begrænset størrelse og indeholder, bortset fra de stenede områder i påvirkningszonen og den vestligste del af det ansøgte indvindingsområde, ikke væsentlige naturmæssige/biologiske værdier. Området er desuden i forvejen påvirket af indvinding. På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at de mulige ændringer af bundforholdene ikke udgør en væsentlig påvirkning af miljøet.

VVM-screeningen bemærker, at sedimentspredning er meget begrænset, og med afsæt i de konkrete sedimenttyper i det ansøgte område forventes ingen væsentlig påvirkning uden for påvirkningszonen. Stigningen i dækningsgraderne af makroalger på de stenede arealer i det ansøgte indvindingsområde og i påvirkningszonen antyder, at heller ikke sedimentation af suspenderet sediment inde i det ansøgte område udgør en væsentlig påvirkning. Dette underbygges i VVM-screeningen med en bemærkning om, at erfaringer fra en lang række infrastrukturprojekter og råstofsager viser, at spildmaterialet kun spredes over et relativt begrænset nærområde, og at sedimentkoncentrationer i vandfasen oftest ikke overstiger 2-15 mg/l få hundrede meter fra kilden.

Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at spredning af suspenderet sediment ikke vil have en væsentlig negativ effekt uden for indvindingsområdet.

Fiskefaunaen bestod ifølge miljøvurderingen primært af fladfisk f.eks. rødspætter, skrubber og tunger og på en enkelt lokalitet blev der registreret torskefisk. Derudover var der jomfruhummerhuller på en lokalitet i den sydøstlige del af sikkerhedszonen på en substrattype 1a bund. Jo grovere substratet bliver, des færre fisk blev observeret. På de øvrige substrattyper, dog primært type 1b, forekom der kun fladfisk. Der blev ikke registreret fisk associeret til substrattype 4. Miljøstyrelsen vurderer at de observerede fiskearter er almindelige i indre danske farvande og vurderer ikke at indvindingen vil påvirke bestande af fisk væsentligt.

Orbicon har fra Danmarks Fiskeriforening fået oplyst, foreningen har været i kontakt med Grenå Fiskeriforening som oplyser, at der er en del godt fiskeri i området. I Danmarks Fiskeriforening er der ikke forståelse for, at man netop er så interesseret i dette område, og det bemærkes at råstofindvinding og erhvervsfiskeri har foregået side om side i området ved Tvillingerne i årevis. Miljøstyrelsen bemærker hertil, at der ikke er modtaget konkret dokumentation, der påviser, at der foregår et væsentligt fiskeri i området.

Jf. ovenstående og afsnit "Begrundelse for afgørelsen om tilladelse til indvinding" i nærværende tilladelse vurderer Miljøstyrelsen, at den ansøgte indvinding kan gennemføres uden væsentlig påvirkning og gener for fisk og fiskeri.

VVM-screeningen vurderer, at de omkringliggende internationale naturbeskyttelsesområder ikke vil blive påvirket af indvindingsaktiviteten. Dette begrundes med afstanden til indvindingsområdet samt det forhold, at indvindingsområdet har meget begrænset udstrækning (2,3 km²) i forhold til de øvrige tilsvarende havområder, samt den begrænsede sedimentspredning.

Indvindingsområdet ligger inden for et kerneområde (det nordlige Samsø Bælt) for marsvin om sommeren. Det bemærkes dog samtidig at denne påstand er behæftet med en del usikkerhed og på observationer af få individer. Det kan ikke udelukkes, at området har en vis betydning for arten. Marsvin må derfor formodes at forekomme regelmæssigt i området. Den ansøgte indvinding vurderes dog ikke at medføre forstyrrelser eller forringe fourageringsforholdene for marsvin i en grad, der influerer på artens antal eller fordeling i området. Det vurderes derfor i VVM-screeningen, at den ansøgte indvinding ikke vil medføre forstyrrelser eller forringe forholdene for marsvin eller sæler i en grad, der influerer på arternes antal eller fordeling i området.

Miljøstyrelsen er enig i ovenstående vurdering mht. de omkringliggende internationale naturbeskyttelsesområder, og at den ansøgte indvinding ikke vil medføre forstyrrelser eller forringe fourageringsforholdene for marsvin eller sæler.

VVM-screeningen konkluderer, at indvinding i området ikke alene og ikke i kumulation med andre kendte projekter vil have nogen væsentlig negativ påvirkning på miljøet.

Miljøstyrelsens screeningsafgørelse vedrørende VVM-pligt

Miljøstyrelsen finder på baggrund af ovenstående, at den ansøgte råstofindvinding ikke alene eller i kumulation med andre projekter kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, og at ansøgningen derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, jf. 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Begrundelse for afgørelsen om tilladelse til indvinding

Ved afgørelsen skal der, jf. lovens § 20, stk. 5, lægges vægt på en vurdering efter lovens § 1 og § 3. Det skal således sikres, at råstofudnyttelsen sker efter en samlet vurdering af en række samfundsmæssige hensyn.

På den ene side skal der lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet, en sikring af udnyttelse af råstofressourcerne samt erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljø- og naturbeskyttelse, beskyttelse af arkæologiske interesser, fiskerimæssige interesser, kystsikkerhed, infrastruktur anlæg, ulemper for skibsfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Vurdering af råstofressourcen

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at den ansøgte ressource, som er angivet i rapporten *Råstofgeologisk revurdering af område 506-TA Nord for Tvillingerne* er til stede.

Miljøstyrelsen vurderer samtidig, at indvindingsområdet er af betydning i forhold til forsyningen af materialer til betonindustrien i Østjylland. Indvindingen

supplerer således den indvinding, der foregår på land, og medvirker generelt til at begrænse de miljømæssige effekter her.

Ansøger ønsker, at fyldsandsmængden begrænses til 50.000 m³ årligt.

Miljøstyrelsen bemærker hertil, at det er væsentligt, at råstoffer anvendes efter deres kvalitet, jf. råstoflovens § 1, stk. 1, nr. 4, og da råstofferne fra området er meget velegnede til betonfremstilling, bør de ikke i større omfang anvendes som fyldsand. Bygherrer til større projekter, hvor der skal bruges betydelige mængder fyldsand, har mulighed for at søge om at få udlagt et bygherreområde.

Miljøstyrelsen har derfor i overensstemmelse med ansøgningen fastsat vilkår i tilladelsen om, at fyldsandsmængden begrænses til 50.000 m³ årligt.

Miljøstyrelsen bemærker, at det er væsentligt, at råstoffer anvendes efter deres kvalitet, og at råstofferne fra området derfor ikke i større omfang anvendes som fyldsand. Miljøstyrelsen har i tilladelsen derfor defineret et delområde, hvor der ikke må indvindes materialer til opfyldninger. Området fremgår af Bilag 1.

Påvirkning af bundforhold i og omkring indvindingsområdet

Miljøstyrelsen bemærker, at det i miljørapporten er vurderet, at den forudgående indvinding i perioden fra 2007 til 2016 kun har medført en meget begrænset påvirkning på de substratmæssige forhold i indvindingsområdet samt påvirkningszonen. Kun ganske få steder er der registreret mindre ændringer i substratforholdene, som direkte vurderes at være relateret til råstofindvindingen. Miljøstyrelsen lægger blandt andet til grund for afgørelsen at det i miljørapporten er anført, at makroalgerne dækkede op til 80 % på stenrevet i sikkerhedszonen i 2016, hvilket er højere end de dækningsgrader, der blev fundet tilbage 2007. Der er generelt observeret flere makroalger associeret til naturtype 2-4 i 2016, og dermed er dækningen af makroalger generelt større i 2016 end den var i 2007. Samtidig bemærker Miljøstyrelsen, at det i miljørapporten er angivet, at en sammenligning af fauna i de to perioder (2007 og 2016) viser, at der i 2016 er højere dækningsgrader af fauna, hvor observationerne er foretaget på samme lokalitet.

Det er på den baggrund Miljøstyrelsens vurdering, at spredning af suspenderet sediment ikke har en væsentlig negativ effekt uden for indvindingsområdet herunder på stenrevne beliggende i påvirkningszonen.

Miljøstyrelsen bemærker, at en påvirkning af substratet samt flora og fauna i ansøgningsområdet er acceptabelt, men vurderer på baggrund af ovenstående, at stenrev samt flora og fauna i påvirkningszonen ikke vil blive påvirket væsentligt af indvindingen.

Miljøstyrelsen bemærker desuden, at de registrerede epifauna – og floraarter i indvindingsområdet er almindelige i indre danske farvande, og at det er anført i miljøvurderingen at der er registreret høje dækningsgrader af makroalger i påvirkningszonen og indvindingsområdet på trods af der har foregået indvinding i området.

Miljøstyrelsen bemærker også, at det i miljøvurderingen er anført de fleste arter i indvindingsområder er knyttet til sandbunde som med jævne mellemrum udsættes for naturligt høje værdier for suspenderet stof i forbindelse med stormvejrshændelser, hvorfor arter knyttet til disse bundtyper har en høj tolerance for omløjrning og sedimentation.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at substrattyperne, flora og faunaen i indvindingsområdet er almindelig udbredt i indre danske farvand, og at der kun vil ske en negativ påvirkning i selve indvindingsområdet. Der er ikke registreret stenrev eller anden væsentlig naturinteresser i indvindingsområdet.

Miljøstyrelsen er enig i, at en generel dybdeændring lokalt på 1-3 m, som det er angivet i miljøvurderingen, ikke kan forventes at have en væsentlig betydning for forekomsten af de observerede arter i området, og at de biologiske samfund i indvindingsområdet først og fremmest vil blive påvirket af ændringen i substratsammensætningen.

Miljøstyrelsen bemærker, at det i miljøvurderingen fremgår at bundsubstratet efter indvinding stedvis vil fremstå mere stenet og irregulært med vekslende stenpartier. Det er Miljøstyrelsen vurdering, at en ændring af bunden til et mere stenet substrat vil have en positiv effekt på miljøet fordi det potentielt kan give mulighed for vækst af flerårige makroalger og dermed også en større biodiversitet.

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsaktiviteten har en negativ påvirkning på bundfaunaen konkret hvor den foregår, men er enig i, at de direkte fysiske effekter på havbunden ikke har en væsentligt negativ effekt på bundfaunaen uden for indvindingsområdet. Miljøstyrelsen er også enig i, at de påvirkede arter må antages at være almindeligt forekommende i indre danske farvande, og at indvindingen derfor ikke vil have nogen væsentlig negativ effekt på populationerne af bundfauna og flora, hverken på lokal eller regional skala.

Den ansøgte indvinding kan formentlig medføre, at der blottes yderligere morænebund i dele af indvindingsområdet og tiden for en reetablering af sandbunden i indvindingsområdet kan forventes at være lang. Det ansøgte område er af meget begrænset størrelse og indeholder - i hvert fald bortset fra de stenede områder i påvirkningszonen - ikke væsentlige naturmæssige/biologiske værdier. I supplementet til miljøvurderingen, oplyses derudover, at der i ansøgningsområdet og i det omkringliggende område forekommer områder med blottet morænebund. På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at de mulige ændringer af bundforholdene ikke udgør en væsentlig påvirkning og ændring af miljøet uden for indvindingsområdet.

Fugle

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsaktiviteten ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning på de arter af havfugle, der er registreret i området. Dels på grund af, at fødegrundlaget er sparsomt i størstedelen af indvindingsområdet, og dels fordi ansøgningsområdet har en relativt begrænset udstrækning (ca. 2 km²) i forhold til det øvrige havområde.

Havpattedyr, herunder bilag IV-arter

Det er Miljøstyrelsens vurdering at indvindingsområderne udgør et lille areal ud af det samlede havareal i samme farvand med marsvin. Miljøstyrelsen bemærker også, at indvindingsområdet desuden er vurderet til at være en kategoriseret "mindre vigtigt", men at det dog ikke kan udelukkes, at området har en vis betydning for arten. Samtidig vurderer Miljøstyrelsen, at marsvin potentielt set vil kunne blive påvirket negativt af støj fra indvindingsfartøjets skrue og pumpeaktivitet. Miljøstyrelsen vurderer dog, at det ikke er et kritisk støjniveau, og samtidig vil marsvin have mulighed for at kunne fortrække fra området, da skibet sejler langsomt og i rette linjer.

Samlet vurderes den ansøgte indvindingsaktivitet ikke at medføre forstyrrelse eller forringe fourageringsforholdene for de marine pattedyr i et omfang, der influerer på arternes udbredelse i området.

Marsvin er den eneste bilag IV-art, som potentielt kunne blive påvirket af indvindingen. Miljøstyrelsen vurderer på ovennævnte baggrund, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, at indvindingen ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for

dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a, eller ødelægge plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b.

Miljøstyrelsen vurderer ligeledes, jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a, at indvindingen ikke vil indebære forsætlig forstyrrelse af arter, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3, med skadelig virkning for arten eller bestanden eller beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til loven.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Den marine del af begge habitatområderne H231 og H204 er udpeget for naturtyperne Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110) og Rev (1170). Grundet den relativt store afstand til habitatområderne og, at indvindingen ikke har en negativ påvirkning på miljøet uden for påvirkningszonen, vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingsaktiviteten ikke påvirker naturtyperne i Habitatområderne H231 og H204 negativt.

Miljøstyrelsen vurderer også, at indvindingen ikke vil have væsentlig negativ effekt på de fugle, der indgår i udpegningsgrundlaget for det nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F31) på grund af afstanden og på grund af manglende fødegrundlag i indvindingsområdet.

Miljøstyrelsen vurderer, jf. § 6, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen), at indvindingen hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, og der er derfor ikke krav om en vurdering efter bekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Fisk og fiskeri

Det bemærkes i miljørapporten, at der i nærområdet til ansøgningsområdet forekommer en del fiskeri, og at der forventeligt forekomme fladfisk som ising, rødspætte, skrubbe, pighvar, slethvarre og tunge samt torsk i og omkring undersøgelsesområdet. Derudover kan der forekomme fjæsing og jomfruhummere på den bløde bund. I følge VMS-data fremgår det, at der primært foregår fiskeri i de dybere, nærliggende områder, og ved kortlægning med sidescan sonar blev der identificeret trawlspor på den bløde bund i den østlige del af påvirkningszonen. Miljørapporten bemærker også, at Danmarks Fiskeriforening har været i kontakt med formanden fra Grenå Fiskeriforening, der påpeger, at han ikke er meget for råstofaktiviteter i netop dette område, fordi der er en del godt fiskeri i området og fiskeriet er blevet bedre og bedre de seneste år.

Miljøstyrelsen bemærker, at der ikke er fremkommet konkrete oplysninger, der kan bekræfte at selve indvindingsområdet er et vigtigt område for fiskeri. Miljøstyrelsen vurderer derfor ikke, at den ansøgte råstofindvinding vil påvirke fiskeriet i området væsentligt. Miljøstyrelsen bemærker desuden, at området har eksisteret som indvindingsområde i mere end 20 år og i det omfang der er fiskeri i området, har der dermed været sameksistens mellem de to erhverv i mere end 20 år. Miljøstyrelsen bemærker, at der ikke er dokumentation for, at fortsat indvinding vil ændre på mulighederne for sameksistens.

Det vurderes i miljørapporten, at en del af fritidsfiskeriet forventes at omfatte trollingfiskeri. Det vurderes samtidig i miljørapporten, at der er tale om meget sæsonpræget fiskeri, og betydningen af dette er således begrænset og usikker. Endelig vurderer miljørapporten at en fortsat indvinding i ansøgningsområdet ikke vil påvirke mulighederne for lyst- og fritidsfiskeri samt andre rekreative forhold i området.

Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at den ansøgte råstofindvinding ikke vil påvirke fritidsfiskeriet væsentligt.

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at den ansøgte indvinding kan gennemføres uden væsentlig påvirkning og gener for fisk og fiskeri.

Støj

På baggrund af de hidtidige støjmålinger i forbindelse med råstofindvinding på havet er det Miljøstyrelsens vurdering, at grænseværdierne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder må forventes at blive overholdt. Området er beliggende ca. 5 km fra nærmeste kyst. Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke vil være væsentlige støjgener på land. Miljøstyrelsens finder derfor ikke, at det er nødvendigt at stille støjvilkår for indvindingen i området.

Havstrategidirektivet

Undersøgelserne viser, at fysiske effekter af indvindingen generelt er begrænset til selve indvindingsstedet, og de miljømæssige effekter uden for indvindingsområdet er meget begrænsede. Dette er i overensstemmelse med resultaterne af flere biologiske screeninger i andre indvindingsområder, hvor det ikke har været muligt at konstatere effekter på f.eks. stenrev, selv om indvindingen er foregået umiddelbart op til revet.

Det er Miljøstyrelsen vurdering, at det kun er relevant at vurdere den ansøgte indvinding i forhold til deskriptorene *Havbundens integritet (D6)* og *Energi, herunder støj i havet (D11)*.

Havbundens integritet (D6) er på et niveau, der sikrer, at økosystemernes struktur og funktioner bevares, og at især benthiske økosystemer ikke påvirkes negativt. Ud af det totale danske havareal udgør råstofindvinding ca. 0,7 % af det totale havareal. Indvindings påvirker potentielt havbunden fysisk ved at der fjernes sediment fra havbunden. Der stilles dog krav om, at miljøvurderingen skal indeholde vurdering af ændring af dybden og overfladesedimenttypen og en vurdering af om ændringerne vil medføre en væsentlig ændring af, hvilke biologiske samfund der vil kunne etableres. Jf. ovenstående afsnit *Påvirkning af bundforhold i og omkring indvindingsområdet* er det Miljøstyrelsen vurdering at den ansøgte indvinding ikke ændrer økosystemernes struktur væsentligt, at funktioner bevares, og at den ansøgte indvinding ikke påvirker de benthiske økosystemer væsentligt.

Energi, herunder støj i havet (D11) herunder undervandsstøj, befinder sig på et niveau, der ikke påvirker havmiljøet i negativ retning. Den primære kilde til støj ved råstofindvinding vil være motorstøj fra indvindingsfartøjet, samt støj forårsaget af selve pumpeaktiviteten ved havbunden samt i sugerøret. I forbindelse med ansøgning om indvindingstilladelse stilles der krav om, at der i ansøgning eller anmeldelse af efterforskning gives oplysning om lydniveauet for seismisk udstyr. Dette gør det muligt for Miljøstyrelsen at vurdere, om der skal fastsættes vilkår i efterforskningstilladelsen om indberetning. Baggrunden herfor er, at der i medfør af havstrategidirektivet skal ske overvågning af bl.a. undervandsstøj, for at medlemsstaterne kan vurdere, om kravene til god miljøtilstand er opfyldt. Efter havstrategidirektivet skal der ske overvågning af impulslyd i frekvensområdet 10 Hz til 10 kHz, men frekvensområdet kan udvides til at inkludere højere frekvensbånd, hvis det findes relevant. Hvis der udføres aktiviteter, der udsender impulslyd inden for dette område, skal der efterfølgende ske indberetning af visse oplysninger om aktiviteten.

På baggrund af den eksisterende viden vurderes det ikke, at den ansøgte indvinding vil have en betydelig negativ effekt på miljøet herunder fiskebestande og havpattedyr.

Miljøstyrelsen vurderer samlet at den ansøgte indvinding ikke forhindre opnåelse af god miljøtilstand.

Øvrige interesser

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingen kan gennemføres, uden at der i øvrigt sker væsentlig påvirkning af de interesser, der er nævnt i lovens § 3.

Kumulativ effekt

Det nærmeste indvindingsområder er fællesområdet 506-HA Hjelm Nordvest, som er beliggende ca. 6 km syd for ansøgningsområdet. Et par kilometer længere mod syd ligger fællesområderne område 506-GA Klørgrund og område 506-SA Moselgrund Nord. Grundet afstandsforholdet vurderes det i miljørapporten, at indvindingen i de nævnte områder ikke at påvirke område 506-TA Nord for Tvillingerne.

De nærmest beliggende klappladser er Grenå Lystbådehavn Klapplad og Ebeltoft Færgenhavn Klapplad, som ligger henholdsvis 22 km mod nord og 13 km mod vest, og ifølge miljørapporten derfor ingen betydning i forhold til nærværende råstofområde.

Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke sker en påvirkning fra andre aktiviteter ind i det ansøgte område og vurderer dermed, at der ikke er en kumulativ effekt på baggrund af effekter udefra.

Miljøstyrelsen vurderer, at sedimentspild fra indvindingsaktiviteten er lokaliseret inden for selve indvindingsområdet og påvirkningszonen, og at der derfor ikke vil forekomme en væsentlig kumulativ påvirkning uden for ansøgningsområdet, herunder at der ikke vil være akkumulerede effekter fra indvindingen i de nærmeste indvindingsområder og klappladser.

Jf. ovenstående vurderer Miljøstyrelsen ikke at indvindingen i sig selv eller i kummulation med andre projekter i indvindingsområdet, det omkringliggende havområde herunder fuglebeskyttelsesområdet vil have en kumulativ påvirkning.

På grund af afstanden til nærmeste fuglebeskyttelsesområde og på grund af manglende fødegrundlag i indvindingsområdet konkluderer Miljøstyrelsen, at indvindingen i sig selv og i kummulation med andre aktiviteter i området ikke vil påvirke fuglene i fuglebeskyttelsesområdet væsentligt

Miljøstyrelsen vurderer også, at indvindingen hverken i sig selv eller i kummulation med andre nærliggende indvindingsområder og klappladser og andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af fisk og fiskeri.

Konklusion

Miljøstyrelsen har på denne baggrund og ud fra en samlet afvejning, jf. råstoflovens § 3, truffet afgørelse om tilladelse til indvinding af den ansøgte mængde.

Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse om tilladelse til indvinding kan i henhold til råstoflovens § 26, stk. 2, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår vilkår til beskyttelse af kulturarv, natur og miljø.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet, jf. råstoflovens § 26 b, stk. 8.

Afgørelsen kan påklages af adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende og lokale foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, DI, Danmarks Rederiforening, Danske Råstoffer, Danmarks Fiskeriforening og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen, jf. råstoflovens § 26 a, stk. 1 og 2.

Miljøstyrelsens afgørelse om, at den ansøgte indvinding ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og VVM-tilladelse, kan i henhold til § 49, stk. 1, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål.

Ved rettidig klage kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at afgørelsen ikke må udnyttes, jf. § 53 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. § 50, stk. 1, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelsen, jf. § 26 b, stk. 1, i råstofloven og § 51, stk. 1, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Klagefristen udløber således d. 2. april 2018.

Klage skal ske via Klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Miljø- og fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges på www.borger.dk eller www.virk.dk som normalt, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Når man klager, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016 niveau), jf. lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold. Vejledning om klageregler og gebyrordning kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen videresender herefter anmodningen Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43.

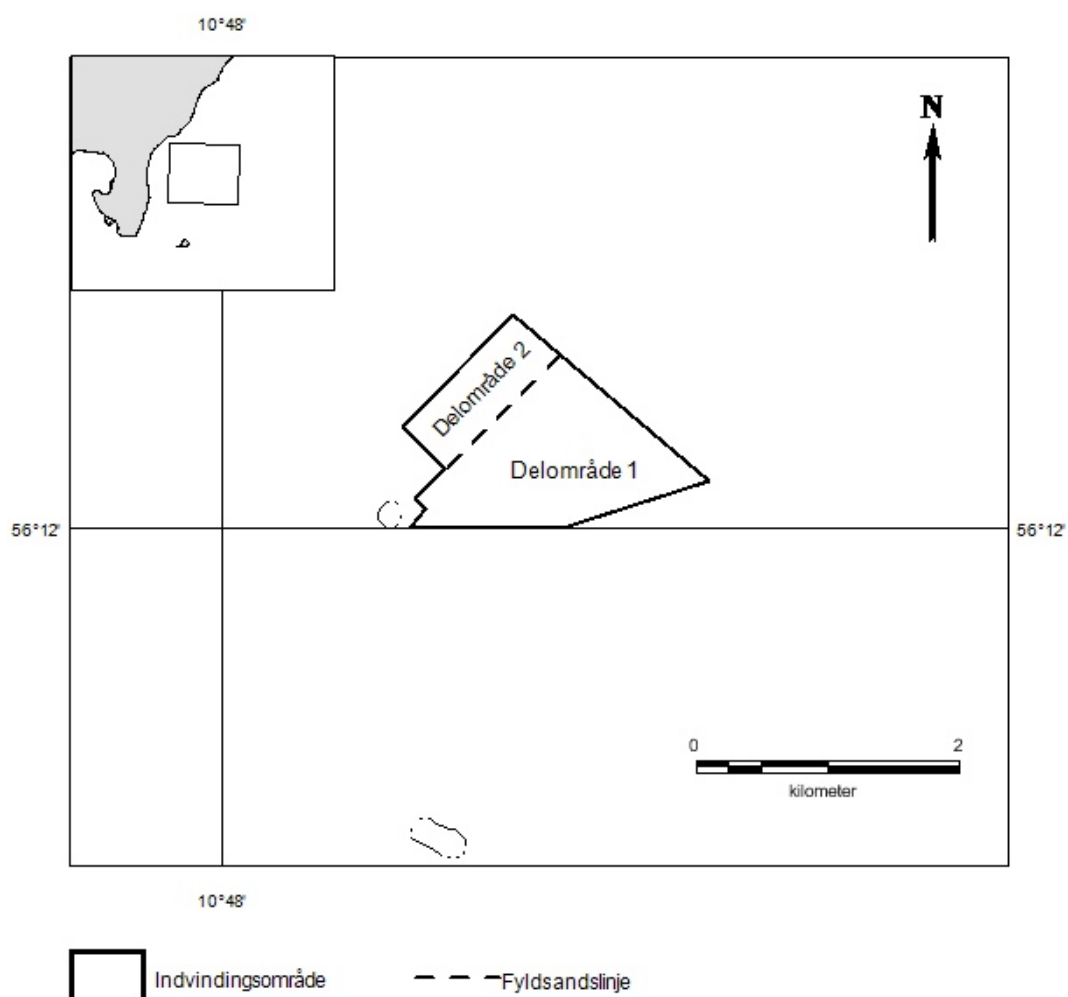
Underretning

Myndigheder og organisationer på e-postlisten har modtaget en kopi af afgørelsen.

Afgørelsen er offentliggjort på Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings hjemmeside under annonceringer.

Med venlig hilsen
Thomas Behrendt Klinggaard
thobk@mst.dk

Indvindingsområde 506-TA Nord for Tvillingerne

Indvindingsområdet er begrænset af rette linjer mellem følgende punkter:

Geografiske koordinater (WGS84)

Ø. Længde	N. Bredde
10° 50,12'	56° 12,87'
10° 49,31'	56° 12,42'
10° 49,62'	56° 12,24'
10° 49,41'	56° 12,13'
10° 49,49'	56° 12,08'
10° 49,37'	56° 12,00'
10° 50,48'	56° 12,00'
10° 51,56'	56° 12,20'

Områdespecifikke vilkår

Samlet tilladt mængde i m³	Årligt tilladt mængde i m³	Andre vilkår						
2.000.000	200.000	<p>Der må højst indvindes 50.000 m³ materialer årligt til anvendelse til opfyldninger, herunder til kystfodring og etablering af strande.</p> <p>Der må ikke indvindes materialer til opfyldninger i delområde 1 beliggende sydøst for en linje mellem følgende koordinater i WGS 84:</p> <table><thead><tr><th><u>Ø. Længde</u></th><th><u>N. Bredde</u></th></tr></thead><tbody><tr><td>10°50,44'</td><td>56°12,72'</td></tr><tr><td>10°49,62'</td><td>56°12,24'</td></tr></tbody></table>	<u>Ø. Længde</u>	<u>N. Bredde</u>	10°50,44'	56°12,72'	10°49,62'	56°12,24'
<u>Ø. Længde</u>	<u>N. Bredde</u>							
10°50,44'	56°12,72'							
10°49,62'	56°12,24'							